

Кыргыз Республикасынын
Билим берүү жана илим
министрлигинин алдындагы
Республикалык педагогикалык
кызматкерлердин
квалификациясын жогорулатуу
жана кайра даярдоо институту

Республиканский институт
повышения квалификации
и переподготовки
педагогических работников
при Министерстве
образования и науки
Кыргызской республики

Окуп түшүнүүдөгү PISAнын талаптары

Эсеналиева Кенжеке Эсеналиевна-
п.и.к., профессор, улуттук тренер,
филологиялык билим берүү
кафедрасынын башчысы

2023-жыл

Таанышуу

Проблемалык – тематикалык (график, онлайн, офлайн) курстары жана кайра даярдоо факультети боюнча маалымат менен тааныштыруу

- 1. Жаңы стандарттардагы компетенттүүлүктөргө негизделген сабакты пландоо**
- 2. PISA - окуп түшүнүү сабаттуулукту өркүндөтүүдө санариптик (ресурстарды) каражаттарды колдонуу**
- 3. Үй бүлө, мектеп менен биргеликте STEAM контексттинде интеграцияла окутуу технологиясы**
- 4. Инновациялык креативдүү окутууда «4К» моделин колдонуу методдору**

Мазмуну

Максаты, милдеттери, күтүлүүчү натыйжалар

Киришүү (саламдашуу, жагымдуу маанай, таанышуу)

Актуалдаштыруу (PISA- жалпы маалымат, анын талаптарынын стандарттарда, программаларда, адабиттарда чагылдырылышы, онлайн сабакты өткөрүү маданиты, этикасы)

- ✓ **Окуп түшүнүү сабаттуулугун калыптандыруудагы көйгөйлүү маселелер**
- ✓ **PISAнын талаптары (критерийлери)**
- ✓ **Кайтарым байланыш**

• **Максаты:**

PISA изилдөөсү мониторинг жүргүзүү болуп саналат, ал ар кайсы өлкөлөрдөгү билим берүү тутумдарында болуп жаткан өзгөрүүлөрдү аныктоого жана салыштырууга, билим берүү жаатындагы стратегиялык чечимдердин натыйжалуулугун баалоого мүмкүндүк берет.

• **Милдеттери:**

«Милдеттүү түрдө жалпы билим алган 15 жаштагы окуучулар заманбап коомго толук кандуу ыңгайлашууга зарыл болгон жөндөмдөргө жана көндүмдөргө, билимге ээ боло алышабы? Б.а. алган билимдери ар түрдүү чөйрөгө тиешелүү ишмердикке аралашууга, социалдык мамиле курууга даярдай алабы?»

• **Базалык көндүмдөр:**

PISA мектебинде билим сапатына мониторинг жүргүзүүнүн негизги багыттары: окуу сабаттуулугу, математикалык сабаттуулук, табигый илимдер, финансылык, маданий жарандык жана компьютердик сабаттуулуктар

• **Алдыңкы орун ээлегендер:**

Чыгыш Азия өлкөлөрүндө мыкты орто билим берүү: Кытай, Корея, Сингапур, Япония, Европада Финляндия, Эстония, Швейцария, Польша жана Нидерланддар алдыңкы ондукка киришти.

PISA

Күтүлүүчү натыйжалар:

- 1. PISAнын талаптарынын, критерийлеринин төрт деңгээлин билишет**
- 2. Алардын өз ара өзгөчөлүктөрүн айырмалашат**

PISA – бул эмне?

Окуучулардын билим жетишкендиктерин баалоо боюнча эл аралык программа

(англ. *Programme for International Student Assessment, PISA*)

PISA

Өткөн
убактысы?

1997-жылы иштелип чыккан,
алгачкы ирет 2000 жылы өткөн.
Үч жылда бир жолу өтөт

Уюштуруу
-чулар:

Тест Экономикалык кызматташтык
жана өнүгүү уюму тарабынан улуттук
борборлордун катышуусунда,
алдыңкы эл аралык илимий уюмдар
менен биргелешкен консорциумда
уюштурулууда ОЭСР-2030 (PISA), 2016.

Окуп түшүнүүдөгү PISAнын талаптары боюнча төмөндөгү эмгектерде чагылдырылган:

Кыргыз Республикасынын Президентине
караштуу Мамлекеттик тил боюнча
улуттук комиссиясы

Кенжеке
Жееналиева

**КЫРГЫЗ ТИЛИН
ОКУП - ҮЙРӨНҮҮДӨ
ДЕҢГЭЭЛДЕР БОЮНЧА
КОМПЕТЕНТТҮҮЛҮКТӨРДҮ
БААЛОО**

Эсеналиева Кенжеке

**СТАНДАРТТАРДАГЫ
КОМПЕТЕНТТҮҮЛҮКТӨРДҮН
НЕГИЗИНДЕ
САБАКТЫ ПЛАНДООНУН
ТЕОРИЯСЫ, ПРАКТИКАСЫ**

ЗАМАНБАП САБАКТЫ

ЖАҢЫ СТАНДАРТТАРДАГЫ
КОМПЕТЕНТТҮҮЛҮКТӨРГӨ НЕГИЗДЕП
ПЛАНДООНУН ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

БИШКЕК - 2022

берүү жана илим министрлиги

Долбоор

**Кыргыз Республикасынын
жалпы билим берүүчү
уюмдарынын 5 – 11-класстары
үчүн окутуу орус, өзбек, тажик
тилдеринде жүргүзүлүүчү
мектептердин кыргыз тили
боюнча**

предметтик стандарт

Предметтик стандартты иштеп

чыккандар:

Рысбаев С., педагогика илимдеринин доктору, профессор,
КББАнын мамлекеттик, расмий, чет тилдер жана лингводидактика
лабораториясынын жетектөөчү адиси

Эсеналиева К.Э., педагогика илимдеринин кандидаты, РПККЖ
жана КДИнин филологиялык билим берүү кафедрасынын
башчысы, профессору

Оморова А.А., Республикалык педагогикалык кызматкерлердин
квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо институтунун
улук окутуучусу

Батыркулова А.Б., КББАнын мамлекеттик, расмий, чет тилдер
жана лингводидактика лабораториясынын башчысы

Бишкек ш. 2023-ж.

Кыргыз Республикасынын Билим берүү

жана илим министрлиги

Долбоор

**Кыргыз Республикасынын жалпы билим
берүүчү уюмдарынын
5 – 11-класстары үчүн окутуу орус, өзбек,
тажик тилдеринде жүргүзүлүүчү
мектептердин кыргыз тили боюнча**

программасы

Программаны иштеп чыккандар:

Рысбаев С., педагогика илимдеринин доктору, профессор,
КББАнын мамлекеттик, расмий, чет тилдер жана лингводидактика
лабораториясынын жетектөөчү адиси

Эсеналиева К.Э., педагогика илимдеринин кандидаты, РПККЖ
жана КДИнин филологиялык билим берүү кафедрасынын
башчысы, профессору

Оморова А.А., Билим берүү жана илим министрлигинин
алдындагы Республикалык педагогикалык кызматкерлердин
квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо институтунун
улук окутуучусу

Батыркулова А.Б., КББАнын мамлекеттик, расмий, чет тилдер
жана лингводидактика лабораториясынын башчысы

Бишкек ш. 2023-ж.

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
Долбоор

Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүчү уюмдарынын 6 – 12-класстары үчүн окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлүүчү мектептердин кыргыз тили боюнча

предметтик стандарт

Предметтик стандартты иштеп чыккандар:

Рысбаев С., педагогика илимдеринин доктору, профессор, КББАнын мамлекеттик, расмий, чет тилдер жана лингводидактика лабораториясынын жетектөөчү адиси

Эсеналиева К.Э., педагогика илимдеринин кандидаты, РПККЖ жана КДИнин филологиялык билим берүү кафедрасынын башчысы, профессору

Оморова А.А., Билим берүү жана илим министрлигинин алдындагы Республикалык педагогикалык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо институтунун улук окутуучусу

Батыркулова А.Б., КББАнын мамлекеттик, расмий, чет тилдер жана лингводидактика лабораториясынын башчысы

Бишкек ш. 2023-ж.

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги *Долбоор*

Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүчү уюмдарынын 6 – 12-класстары үчүн окутуу орус, өзбек, тажик тилдеринде жүргүзүлүүчү мектептердин кыргыз тили боюнча

программасы

ПРОГРАММАНЫ иштеп чыккандар:

Рысбаев С., педагогика илимдеринин доктору, профессор, КББАнын мамлекеттик, расмий, чет тилдер жана лингводидактика лабораториясынын жетектөөчү адиси

Эсеналиева К.Э., педагогика илимдеринин кандидаты, РПККЖ жана КДИнин филологиялык билим берүү кафедрасынын башчысы, профессору

Оморова А.А., Билим берүү жана илим министрлигинин алдындагы Республикалык педагогикалык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо институтунун улук окутуучусу

Батыркулова А.Б., КББАнын мамлекеттик, расмий, чет тилдер жана лингводидактика лабораториясынын башчысы

Бишкек ш. 2023-ж

Окуп түшүнүү сабаттуулугун калыптандыруудагы көйгөйлүү маселелер

- ✓ **Функционалдуу сабаттуулуктун мониторингинин
апробациясынын жыйынтыгы**

Тексттен үзүндү (2-вариант):

...Коллекционерлердин арасында аз нуска менен чыгарылган маркалар жогору бааланат: алар канчалык аз болсо ошончолук кымбат болот.

13-тапшырма:

Тексттеги «нуска» деген сөздү кандай сөздөр менен алмаштырса болот? Ал сөздөрдү жаз.

75% аткара алган жок

Билим формализми
Функционалдуу сабаттуулуктун мониторингинин
апробациясынын жыйынтыгы, 2019, май

1) $5 \times 4 = ?$

≈ 95%

2) Кутунун 5 катарында 4төн момпосуй бар. Жалпысынан кутуда канча момпосуй бар?

≈ 85%

3) Эртең менин туулган күнүмө 15 киши чакырылды. Эгер аларга ар биринде 4 төн салынган 5 катар момпосую бар бир даана кутуну алсак, баарына жетеби? (Жоопту түшүндүргүлө.)

≈ 50%

4) Эртең менин туулган күнүмө 15 киши чакырылды. Бир даана момпосуй кутусун алсак, баарына жетеби? (Жоопту түшүндүргүлө.)

≈ 15%

(Кутудагы момпосуйлардын санын аныктоого жардам бере турган сүрөт жогоруда берилди).

PISAнын талаптары, критерийлери

XXI кылымда мектептерде балдарга эмнени үйрөтүшөт?
Компетенттүүлүктөрдүн алкагын аныктоо боюнча эл аралык долбоорлор

Базалык

- Окуу жана жазуу көндүмдөрү
- Математикалык сабаттуулугу
- Табигый жана так илимдер боюнча сабаттуулугу
- МКТ боюнча сабаттуулугу
- Финансылык сабаттуулугу
- Маданий-жарандык сабаттуулугу

Компетенциялар (4)

- Сынчыл ой жүгүртүү (тапшырмаларды аткаруу)
- Креативдүүлүк
- Баарлашуу жөндөмү (коммуникация)
- Командада иштөө жөндөмү (кызматташуу)

Инсандык сапаттар

- Аракетчил
- Демилгечил
- Өжөр
- Ыңгайлашуу жөндөмү
- Лидерлик сапат
- Социалдык жана маданий жактан сабаттуу

PISA ӨЛЧӨӨ МАТЕРИАЛДАРЫНЫН ТҮЗҮЛҮШҮ

КР Мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптары

1. Милдетти чечүүгө ылайыктуу булактарды издөө;
2. Маалыматты алып чыгуу жана адеп иштетүү;
3. Маалыматтарды иштетүү жана анын негизинде чечимдерди кабыл алуу;
4. Маалыматтарды берүү;

PISAнын окурмандык сабаттуулуктагы талаптары

1. Маалыматты табуу жана алып чыгуу;
2. Маалыматты интеграциялоо жана интерпретациялоо;
3. Тексттин мазмуну жана формасы боюнча ой жүгүртүү жана баалоо
4. Тексттен маалыматты пайдалануу

PISA-нын талаптарынын, критерийлеринин төрт дөңгээли

1-дөңгээл	2-дөңгээл	3-дөңгээл	4-дөңгээл
Маалыматты билүү дөңгээли	Билгенин практикада колдонуу дөңгээли	Проблема лык жагдайды чечүү дөңгээли	Чыгарма чыл мамиле дөңгээли

1.Маалыматтык билим деңгээлинин критерийлери

- Үйрөнгөнүн кайталап айтып бере алуу;
- Үйрөнгөнүн баяндап айтып бере алуу;
- Үйрөнгөнүн жаттап айтып бере алуу;
- Үйрөнгөнүн сүрөттөп айтып бере алуу;

2.Практикада колдонуу деңгээлинин критерийлери

- * Эрежени практикада далилдей алуу;
- * Үйрөнгөнүн практика жүзүндө түшүндүрө алуу;
- *Фактыларды талдап далилдей алуу;
- * Түшүнүктү мисал менен талдап бере алуу;
- *Түшүнүктү мүнөздөп, далилдеп бере алуу;

3. Проблеманы чечүү денгээлинин критерийлери

- Проблемалуу жагдай түзө алуу;
- Түзүлгөн проблемалуу жагдайды чече алуу;
- Проблемалуу мидеттерди аткара алуу;
- Түшүнүктөрдү анализдеп, талдай алуу;
- Далилдерди салыштырып, себептерин иликтей алуу;
- Түшүнүктү жалпылап, жыйынтыкка келе алуу;

4. Чыгармачыл деңгээлдин критерийлери

- Ишмердик мамилесин текшерүү жана баалоо үчүн суроолор жана тапшырмалар менен иштей алуу;
- Предмет аралык байланышты ишке ашыруу үчүн суроолор жана тапшырмаларга жооп бере алуу;
- Жеке көз карашын билдирүү жана аны далилдөө үчүн суроолор жана тапшырмалар менен иштей алуу;

Окуучунун чыгармачыл-ишмердүүлүгүнүн жалпы ырааттуулугу кандай болот?

- **Билүүсүз-колдоно албайт;**
- **Колдонуусуз- ой жүгүртүүгө болбойт;**
- **Ой-жүгүртүүсүз –проблеманы чече албайт;**
- **Проблеманы чече албаса- ишмердик болбойт;**
- **Ишмердиксиз-чыгармачылык болбойт;**
- **Чыгармачылыксыз –жаңылык жаралбайт;**
- **Жаңылыксыз-ачылыш болбойт;**
- **Ачылышсыз –өсүш болбойт;**

Жыйынтыктар кантип бааланат?

- Тесттен өткөн ар бир окуучуга эл аралык 1000 баллдык шкала боюнча балл берилет, ал эми ар бир топтогу тапшырманы аткаруу үчүн өзүнчө (математика, окуу жана табигый илимдер)
- Эл аралык 1000 баллдык шкала төмөндөгүдөй мүнөздөмөгө ээ:

-шкала боюнча орточо балл 500, стандарттык чектөө 100 балл, ошондо бул изилдөөгө катышкан бардык өлкөлөрдөгү билим алуучулардын болжол менен $2/3$ бөлүгү 400дөн 600гө чейин балл ала турганын билдирет.

Кыргызстан мектептик билим берүүнүн эл аралык рейтингине 2025-жылы кайрадан кошулууга даяр.

Учурда өлкөнү PISAга даярдоо иштери башталды. PISA-2025 тин эң башкы багыты математика, табигый илимдер боюнча, окуу сабаттуулугу болот.

2015-жылдан тартып PISA компьютердик баалоого өттү. Дээрлик бардык өлкөлөр санариптик форматтагы тестирилөөгө катышкан.

«Кайсы маалымат пайдалуу болду?»,
«Кайсы маалымат сиз үчүн жаңы болду?»,
«Кандай суроолор бар?»
«Кандай сунуштар, пикирлер бар?»

Көңүл бурганыңыздарга рахмат!